

**POROČILO O USTANOVITVI IN PRIČETKU DELA
v letu 2007**

Center odprte kode Slovenije (COKS) je nacionalni spodbujevalec razvoja, uporabe in znanja o odprto kodnih tehnologijah in rešitvah. Razvojno podporni Center Odprte Kode Slovenije nudi uporabnikom centraliziran sistem storitve pomoči in podpore ter zagotavlja rešitve za potrebe javnega in zasebnega sektorja.

www.coks.si

info@coks.si

podpora@coks.si

+386 (0)2 421 61 53

Copyright Agenda d.o.o., Maribor april 2008 Kontakt: lejla.gusmirovic@agenda.si

Prvemu poročilu COKS na pot

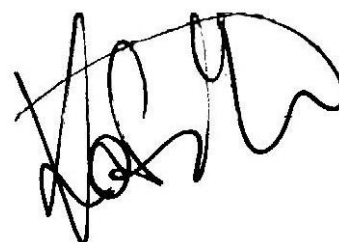
Pred več kot 15 leti, ko sem se prvič srečal s pojmom odprte kode in operacijskim sistemom Linux, si kot novopečeni diplomant nikakor nisem predstavljal pomembnosti fenomena s katerim smo se s prijatelji spoznali. Linux, takrat še okoren, majhen in tehnološko „čuden“ kos programske kode, nam je pomenil igračko in nejasen občutek svobode in kreativnosti.

Skozi leta smo spremljali in bolj ali manj aktivno sodelovali pri tehnološkem in širšem družbenem procesu, ki je dobival vse širše in pomembnejše obrise ter marsikomu pomenil tudi področje profesionalnega delovanja.

Danes smo priča odprto kodnemu fenomenu, ki korenito kroji svetovno informacijsko industrijo ter je v preteklih letih temeljito prevetрил način in razmerja v proizvodnji, lastništvu in uporabnosti informacijskih tehnologij. Z gotovostjo lahko trdimo, da je pojav in pomen odprte kode še posebej pomemben za razvoj državljanom prijazne informacijske družbe za vse.

V slovenskem prostoru je ustanovitev Centra Odprte Kode Slovenije pomemben mejnik in dosežek ter napoved za prihodnost. Zato sem vesel, da lahko pri tako pomembnem projektu tvorno sodelujem in skupaj s prijatelji in sodelavci sooblikujemo informacijsko družbo prihodnosti.

Andrej Kositer, koordinator konzorcija COKS

Kazalo

1 Povzetek.....	5
2 Odprta koda kot nov produkcijski način.....	7
3 Ustanovitev konzorcija COKS.....	8
4 Državni razpis za razvojno podporni center za odprto kodo.....	9
5 Dejavnosti in rezultati dela COKS.....	10
6 COKS in ciljne javnosti.....	16
7 Perspektiva COKS.....	17
8 Načrtovane dejavnosti COKS.....	18

1 Povzetek

Center odprte kode Slovenije (COKS) je nastal na podlagi pogodbe o sodelovanju, podpisane sredi leta 2007, kot konzorcij osmih organizacij komercialnega, raziskovalnega in izobraževalnega oz. akademskega značaja. Pobudo zanj je dala Agenda d.o.o., ki je tudi koordinator konzorcije. Vse njegove članice so se vsaka zase že doslej uspešno ukvarjale s to dejavnostjo, imajo vidne rezultate in so v javnosti prepoznavne po zavzemanju za intenzivnejšo uporabo odprte kode.

Delovanje COKS temelji na filozofiji odprte kode, ki je razumljena kot inovacija v pogledu načina produkcije programske opreme in njene distribucije. Gre za novo obliko intelektualne lastnine, ki je podprta s sistemom upravljanja, v katerega so enakopravno vključeni vsi soustvarjalci odprto kodne programske opreme.

COKS je uspešno kandidiral na javni razpis Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo za izbor izvajalca za razvojno podporni center za odprto kodo v Sloveniji in skladno s pogodbo je poskrbel, da je ta podporni center konec leta 2007 začel tudi v resnici delovati. Zainteresiranim uporabnikom nudi vse obsežnejši repertoar odprto kodnih rešitev preko portala www.coks.si, brezplačno svetovanje po elektronskih kanalih (e-pošta, forumi) ter telefonsko svetovanje in pomoč preko klicnega centra.

Glede na skoraj monopolni položaj Microsofta v slovenskih javnih informacijskih sistemih, pri čemer še posebej preseneča "zavezanost" javnih izobraževalnih in upravnih organizacij navedenemu monopolistu, čaka COKS mnogo težkega dela za uveljavljanje odprte kode. Pri tem se sicer lahko sklicuje na usmeritve EU, ki dajejo prednost odprti kodi in jih podpisuje tudi Vlada Republike Slovenije, vendar je realnost v naši državi daleč od tega. Perspektiva in upanje so mladi informatiki in uporabniki informacijskih storitev, ki nočejo biti odvisni od marketinga komercialnih ponudnikov, ampak so odločeni graditi na lastni ustvarjalnosti, kar jim omogoča prav odprta koda.

Abstract

Slovenian Open Source Center (COKS) is the result of the cooperation contract signed in the middle of the year 2007, as a consortium of the eight organizations with commercial, research and educational/ academic character. The initiative came from the company Agenda d.o.o., who is also the consortium coordinator. All its members have been successfully engaged with such activities in the past, they also have visible results and are recognizable in the public, since they strive for more intensive use of the open source.

COKS cooperation is based on the open source philosophy, which is understood as innovation regarding the software way of production and its distribution. We talk about new form of the intellectual property, which is supported by the management system where all creators and developers of the open source software are equally involved in.

COKS has successfully won the public tender of the Ministry for higher education, science and technology for selection of the executor for development-support center of the open source in Slovenia and in accordance to the contract COKS enabled that support center actually started working end of year 2007. For all interested users COKS provides each day more and more extended portfolio of the open source solutions and services over

the portal www.coks.si, free consulting services via electronic channels (e-mails, forums), and telephone consulting as well as the help through call center.

Regarding the almost monopoly position of the Microsoft in the Slovenian public information systems, where is even more amazing that public educational and managing organizations are "loyal, committed" to the mentioned monopolist, COKS will have to put a lot of effort to enforce the open source position. For such actions they can for sure appeal on the EU directions, since they prefer open source and is subscribed by the Slovenian Government, but the realistic situation in our country is still far away from these directions. The perspective and hope are in the hands of young informatics and users of the informational services which do not want to depend on the commercial marketing policy, but they are determined to build based on their own creativeness, which is enabled only by the Open Source.

2 Odprta koda kot nov produkcijski način

Odprta koda je inovacija v pogledu načina produkcije programske opreme in njene distribucije. Na njej so zasnovani zelo veliki in pomembni projekti razvoja sodobne programske opreme, med katerimi sta najbolj znana Linux in Apache.

V tradicionalni ekonomiji se lastnina uveljavlja na način izključevanja drugih iz uporabe neke dobrine ali storitve. Pri odprti kodi pa se lastnina vzpostavlja kot pravica do distribucije, ne pa izključevanja od uporabe. Izvorna koda kot ključ do lastnine je pri odprto kodni programski opremi (OKPO) javna in vsem na voljo, da jo uporabijo. Lahko tudi preoblikujejo na njej zasnovano programsko opremo in zasnujejo nove aplikacije. Gre za novo obliko intelektualne lastnine, ki je podprta s sistemom upravljanja, v katerega so enakopravno vključeni vsi soustvarjalci OKPO. Ustvarjalni prispevek temelji na osebni motiviranosti za delovanje znotraj takšnega sistema in na pripravljenosti za razvijanje novih organizacijskih struktur ter za nenehno krepitev sodelovanja.

Izhajamo iz naslednjih glavnih značilnosti odprte kode:

- (i) Internet preobraža naravo in sam proces dela, vzpodbuja interaktivnost in distribuiranost. Mrežna organiziranost postaja vse bolj učinkovita, še posebej z naraščanjem hitrosti v telekomunikacijah. Pri odprti kodi je oblika njene produkcije enako pomembna kot koda sama, saj gre za kreativni proces.
- (ii) Odprta koda ponazarja nov odnos med skupnostjo, kulturo in poslovnostjo. Odprto kodna skupnost temelji na spletu pravil in skupnih vrednot. Ob tem pa se skupnost ozira tudi na pravila kapitalistične organizacije, značilne za širši kontekst. Dejansko se v vsej zgodovini industrijske organiziranosti iz idej oblikujejo institucije, te pa organizirajo določne produkcijske procese. Iz tega sledi, da so ideje, ki so izza odprte kode, seme nove produkcijske logike.
- (iii) Odprta koda najavlja novo logiko organizacije produkcije v na-znanju-temelječih ekonomskih procesih. Razvoj programske opreme tvori digitalno kodirano znanje, ki se gradi od spodaj navzgor v specifičnem produkcijskem procesu. Še več, odprta koda je produkcijski eksperiment, ki se opira na posebno pojmovanje lastnine. Tradicionalno pojmovanje lastnine temelji na pravici izključitve ne-lastnikov iz uporabe nečesa, kar pripada lastniku. Odprto kodna lastnina pa je urejena glede na pravico distribucije, ne pa glede na pravico izključevanja. To smo doslej poznali kot "fair use" pri intelektualnih produktih, ki se jih sme individualno uporabljati ne glede na lastništvo. (O "fair use" in o preobrazbi pomena pravic intelektualne lastnine je treba prebrati analize, ki jih je v "Free Culture" objavil Lawrence Lessig.)
- (iv) Odprta koda je vseobsežen družbeni koncept, ki ni omejen na področje programske opreme, ampak je uporaben za produkcijo in distribucijo znanja v najrazličnejših domenah.

Težko bi bolje izrazili prednosti odprte kode, kot so bile izražene v tajnem Microsoftovem dokumentu "Halloween", v katerem monopolistični glavni štab ugotavlja, od kod mu grozi največja nevarnost: "Možnost povezovanja in žetve kolektivnega IQ tisočih posameznikov po vsem internetu je preprosto kolosalna. Še bolj pomembno pa je, da se odprto kodna evangelizacija širi z rastjo interneta mnogo hitreje, kot jo lahko Microsoft dohiteva s svojo evangelizacijo."

Eric Raymond je pojasnil uspešnost odprte kode z ekonomijo skupnih dobrin, ki so neekskluzivne in nerivalske. Tudi "paraziti", ki bi jedli iz skupne skleda, vanjo pa ne bi prispevali ničesar, ji ne morejo do živega, ker je mnogo več tistih, ki se čutijo poplačane s skupnim ustvarjanjem najbolj kakovostne programske opreme. Vsi, ki se ne morejo otresti prepričanja, da je takšna odprta koda nerealna utopija, naj pomislijo, da prav na takšnih temeljih stoji človeška civilizacija in da brez odprto kodne produkcije tudi danes ne bi bilo interneta, ki je najpomembnejši temelj jutrišnjega razvoja človeštva.

Ključno spoznanje je, da je odprta koda kooperativna organizacija produkcije, zato pri njej ne pride v poštev čredno čakanje na "sol", ki jo predstavlja kakšna nova verzija "Windowsov", niti ne zadošča simpatiziranje odprto kodnega gibanja, pač pa se je treba angažirati v kar največ smereh, da bi vzpodbudili in povezali ustvarjalce na tem področju v Sloveniji. Tudi ni pomembno, kdo je pri tem prvi, niti kdo je glavni, naravnost katastrofalno pa bi bilo biti edini, ampak je bistveno, da se odprto kodno gibanje v naši državi čim bolj razveja in da javnost prepozna prednosti odprte kode.

3 Ustanovitev konzorcija COKS

Mariborska Agenda je že skoraj poldrugo desetletje aktivno prisotna na področju odprte kode. V tem času se je pridruževala pobudam, in jih tudi sama sprožala, za pospeševanje razvoja in uporabe odprte kode v Sloveniji. V tem smislu je sooblikovala grozd akademskih, razvojnih, civilno družbenih in komercialnih organizacij, ki delujejo na področju odprte kode. Osem takšnih organizacij se je odločilo, da bodo svoje sodelovanje tudi formalizirale. Med različnimi možnostmi so se odločile za formo konzorcija, ki je dovolj elastična, da prenese zelo nekonvencionalni namen poslovnega povezovanja, in obenem dovolj zavezujoča, da jamči korist za subjekte, ki se vanjo povezujejo.

Konzorcijsko pogodbo za vzpostavitev Centra za odprto kodo v Sloveniji (COKS) so 9. julija 2007. v Mariboru podpisali zastopniki naslednjih ustanovnih članic:

- Andrej Kositer za družbo "Agenda", Maribor
- Iztok Osredkar za Inštitut OKO, Velenje
- Mag. Rok Kokalj za družbo "Nevron", Ljubljana
- Dr. Renato Lukač za Inštitut za raziskave in razvoj "Spark", Beltinci
- Ivan Kotnik za Šolski center Velenje
- Dr. Egon Žižmond za Fakulteto za management Univerze na Primorskem, Koper
- Dr. Igor Tičar za FERi Univerze v Mariboru
- Mag. Franci Pivec za Inštitut IPROK, Maribor

V preambuli pogodbe so ustanoviteljice konzorcija zapisale, da želijo z vzpostavitvijo in delovanjem COKS podpreti "razvijanje, uvajanje in uporabo programske opreme in rešitev, temelječih na odprti kodi". Podpisnice so se predstavile na naslednji način: "Vsaka zase so se že doslej uspešno ukvarjale s to dejavnostjo, imajo vidne rezultate in so v javnosti prepoznane po zavzemanju za intenzivnejšo uporabo odprte kode v Republiki Sloveniji. Povezane v konzorcij COKS bodo še uspešnejše delovale za uveljavitev odprto kodne informatike v državi."

Cilji konzorcija COKS so:

- uvajanje odprto kodnih rešitev
- podpiranje odprto kodnega gibanja
- usposabljanje uporabnikov odprte kode
- razvoj in lokalizacija OKPO
- informiranje javnosti o prednostih uporabe odprte kode
- računalniško opismenjevanje za odprto kodo
- izboljšanje dostopnosti OKPO
- izboljšanje kakovosti informacijske podpore v vseh segmentih družbe s pomočjo odprte kode

Ustanovitelji konzorcija COKS gledajo na svoj projekt kot na sestavni del globalnega odprto kodnega gibanja in željo intenzivirati sodelovanje pri aktivnostih EU ter strokovnih združenj na tem področju.

Podpisnice so se zavezale v COKS-u sodelovati s svojimi zaposlenimi strokovnimi kadri, s svojo opremo in prostori ter s svojimi informacijskimi bazami.

Strokovno in koordinacijsko telo COKS-a je konzorcijski odbor, ki usklajuje naloge članic, načrtuje in ocenjuje letne plane ter zagotavlja izmenjavo informacij ter svetovanje. Naslednji bistven organizacijski element pa je koordinator COKS-a, ki vodi operativno usklajevanje po dogovorjenih planih in predstavlja konzorcij v javnosti. S konzorcijsko pogodbo je ta vloga pripadla Agendi.

4 Državni razpis za razvojno podporni center za odprto kodo

Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo je sredi leta 2007 objavilo javni razpis za izbor izvajalca za razvojno podporni center za odprto kodo v Sloveniji. Pri tem je izhajalo iz dokumenta "Politika Vlade Republike Slovenije pri razvijanju, uvajanju in uporabi programske opreme in rešitev, temelječih na odprti kodi" ter iz "Strategije Republike Slovenije v informacijski družbi – si2010". Oba dokumenta namreč ugotavljata, da je za širšo uporabo in penetracijo odprto kodnih rešitev potrebno zagotoviti sistemsko podporo, klicni center in razvoj aktualnih rešitev.

Na razpis se je preko svojega koordinatorja Agende prijavil COKS, ki je bil že konstituiran na podlagi konzorcijske pogodbe, kar je preferiralo tudi ministrstvo. Od prijaviteljev so bila zahtevana jamstva za izpolnjevanje naslednjih pogojev:

- nudenje pomoči in svetovanje uporabnikom rešitev temelječih na odprti kodi,
- nudenje pomoči in svetovanje javnemu sektorju pri uvajanju, implementaciji in uporabi rešitev temelječih na odprti kodi,
- sodelovanje pri projektih informatizacije v javnem sektorju,
- funkcija klicnega centra za pomoč uporabnikom vsak delovni dan med 7:00 in 18:00 uro,
- promocija, iskanje in izvajanje rešitev temelječih na odprti kodi,

- lokalizacija programske opreme temelječe na odprti kodi, ki se uporablja v javnem sektorju,
- uvajanje rešitev temelječih na odprti kodi v javni sektor (po navodilu naročnika),
- povezovanje in sobivanje odprto kodnih rešitev z licenčnimi rešitvami,
- izdelava rešitev temelječih na odprti kodi za potrebe javnega sektorja (po naročilu naročnika – do 3 aplikacije letno).

COKS je s strukturo partnerjev lahko zagotovil pokritje celotnega območja Slovenije. Glede na razpisne kriterije – ponujena cena programa, kakovost, kadrovska zasedba, reference, nabor aplikacij za javni sektor – je ponudba COKS dosegla najvišjo oceno in je bila sprejeta v financiranje.

S podpisom pogodbe je bila sprejeta obveznost, da bo center začel delovati do konca leta 2007.

5 Dejavnosti in rezultati dela COKS

Preko portala COKS, foruma COKS in v neposredni komunikaciji po elektronski pošti se je mogoče seznaniti o ponudbi COKS, ki zajema storitve svetovanja, uvajanja in pomoči pri uporabi odprto kodnih rešitev. Uporabniki imajo na voljo spletne vire (portal, wiki, forum, dokumente) in klicni center. Dostop do informacij je za uporabnike v državni upravi brezplačen, drugi uporabniki pa ga plačujejo po priporočenem ceniku COKS.

Zelo pomembno je, da COKS skladno s poslanstvom združevanja vseh akterjev na področju odprte kode – ponudnikov odprto kodnih rešitev in storitev – permanentno vabi k sodelovanju vsa podjetja, organizacije in posameznike, ki sprejemajo običajne pogoje odprte kode, ki so tudi "ustava" delovanja COKS-a. COKS vabi v konzorcij vsa javna in zasebna podjetja, ki so pripravljena nuditi svoje izkušnje in dosežke v interesu širjenja odprte kode – gradiva, dokumentacijo, razširitve. Še posebej so dobrodošla podjetja, ki ponujajo lokalizirane rešitve OKPO ali storitve, povezane z OKPO-rešitvami v Sloveniji. COKS vabi tudi organe državne uprave in lokalne uprave, ki imajo izkušnje in razvite rešitve pod odprto kodnimi licencami.

COKS je odprt tudi za sodelovanje individualnih uporabnikov, ki jih zanima ali so se proti dogovorjenemu honorarju pripravljene obvezati za:

- sodelovanje pri urejanju vsebine spletnih virov COKS,
- administriranje forumov,
- lokalizacijo in prevajanje OKPO,
- oblikovanje in prevajanje vsebin, navodil, priročnikov, e-vsebin in podobno,
- nudenje pomoči in storitev drugim uporabnikom.

COKS nudi organom državne uprave popoln dostop do vseh vsebin na portalu www.coks.si, brezplačno svetovanje in pomoč po elektronskih kanalih (elektronska pošta, forumu) ter telefonsko svetovanje in pomoč preko klicnega centra. Za uvajanje odprto kodnih rešitev nudi brezplačno uvodno svetovanje, izvedba projektov pa je stvar posebnega dogovora naročnika in izvajalca.

Javnim in zasebnim podjetjem COKS prav tako nudi brezplačno informiranje o OKPO, izvedba projektov pa je stvar posebnega dogovarjanja.

Razen navedenega COKS skrbi za:

- Uvajanje rešitev, temelječih na odprti kodi, s vključevanjem svetovanja in implementacije.
- Podporo rešitvam, temelječim na odprti kodi, bodisi na strani strokovnih ali uporabniških krogov.
- Usposabljanje uporabnikov OKPO na različnih ravneh, z online tečaji, izobraževalnimi prireditvami ali strokovnimi konferencami in s publicistično dejavnostjo.
- Razvoj in lokalizacijo rešitev, temelječih na odprti kodi.

Partnerji konzorcija COKS so na startu delovanja centra nastopili z naslednjo ponudbo, ki se stalno dopolnjuje:

Aktivnost	Rezultat
KLICNI CENTER COKS	
Načrtovanje in zasnova centra Funkcija klicnega centra (Pon-Pet: 07:00 - 18:00)	Tekoče delovanje centra Delujoč in odziven klicni center
Organizacija in sodelovanje pri promocijskih aktivnostih centra - prireditve	Po dogovoru 2-3 promocijski prireditvi COKS – tudi tiskovne konference
priprava koncepta in organizacijske strukture in sheme	Tekoče delovanje centra
navezovanje stikov in prenos dobrih praks iz EU	V teku
sodelovanje v sorodnih tujih centrih in projektih	V teku
Načrtovanje in pridobivanje sredstev iz EU virov	V teku
Načrtovanje in izvedba aktivnosti za dodatno financiranje iz komercialnih dejavnosti	V teku
Priprava poslovnika dela klicnega centra	Poslovník dela
Povezovanje in sobivanje OK rešitev z licenčnimi rešitvami	Po dogovoru z naročnikom
Izdelava rešitev temelječih na OK za potrebe javnega sektorja	Po dogovoru z naročnikom
Priprava, koordinacija in objava letnega poročila centra	Letno poročilo COKS
OpenOffice.org	
Writer, Calc, Impres	
Izdelava (ali prevod) osnovnih navodil (obstoječe)	Navodila v elektronski obliki (ODF/PDF) – prosto

Aktivnost	Rezultat
	dostopna in javno objavljena
Izdelava e-vsebin za tečaj uporabnike Writer - podpora standardu SCORM.	Tečaj v elektronski obliki v obliki za uvoz v Moodle/SCORM
Izdelava e-vsebin za tečaj uporabnike Calc - podpora standardu SCORM.	Tečaj v elektronski obliki v obliki za uvoz v Moodle/SCORM
Izdelava e-vsebin za tečaj uporabnike Impress – podpora standardu SCORM.	Tečaj v elektronski obliki v obliki za uvoz v Moodle/SCORM
Izdelava e-vsebin za osnovni tečaj za uporabnike - uvoz v različne CMS; podpora standardu SCORM.	Tečaj v elektronski obliki v obliki za uvoz v Moodle/SCORM
Pomoč uporabnikom - moderiranje in sodelovanje na forumu	Odgovarjanje na forumu (naslednji delovni dan)
Moderiranje in urednikovanje Wiki	Sodelovanje pri urejanju Wiki in prenos vsebine osnovnih navodil v Wiki obliko
Svetovanje pri uporabi (elektronsko in telefonsko)	Odgovarjanje na email (naslednji delovni dan); odziv na posredovane tel klice naslednji delovni dan
Alfresco ECM	
Zagotovitev prevoda in lektoriranja rešitve (lang file)	Koda prevoda - prosto dostopna in javno objavljena (GPL)
Izdelava (ali prevod) osnovnih navodil za administratorje	Navodila v elektronski obliki (ODF/PDF) – prosto dostopna in javno objavljena
Pomoč uporabnikom - moderiranje in sodelovanje na forumu	Odgovarjanje na forumu (naslednji delovni dan)
Moderiranje in urednikovanje Wiki	Sodelovanje pri urejanju Wiki in prenos vsebine osnovnih navodil v Wiki obliko
Svetovanje pri uporabi (elektronsko in telefonsko)	Odgovarjanje na email (naslednji delovni dan); odziv na posredovane tel klice naslednji delovni dan
OTRS/DCL	
Zagotovitev prevoda in lektoriranja rešitve (lang file)	Koda prevoda - prosto dostopna in javno objavljena (GPL)
Izdelava (ali prevod) osnovnih navodil za administratorje	Navodila v elektronski obliki (ODF/PDF) – prosto dostopna in javno objavljena
Pomoč uporabnikom - moderiranje in sodelovanje na forumu	Odgovarjanje na forumu (naslednji delovni dan)
Moderiranje in urednikovanje Wiki	Sodelovanje pri urejanju Wiki in prenos vsebine osnovnih navodil v Wiki obliko
Svetovanje pri uporabi (elektronsko in telefonsko)	Odgovarjanje na email (naslednji delovni dan); odziv na posredovane tel klice naslednji delovni dan
Nagios/OCS	

Aktivnost	Rezultat
Zagotovitev prevoda in lektoriranja rešitve (lang file)	Koda prevoda - prosto dostopna in javno objavljena (GPL)
Izdelava (ali prevod) osnovnih navodil za administratorje	Navodila v elektronski obliki (ODF/PDF) – prosto dostopna in javno objavljena
Pomoč uporabnikom - moderiranje in sodelovanje na forumu	Odgovarjanje na forumu (naslednji delovni dan)
Moderiranje in urednikovanje Wiki	Sodelovanje pri urejanju Wiki in prenos vsebine osnovnih navodil v Wiki obliko
Svetovanje pri uporabi (elektronsko in telefonsko)	Odgovarjanje na email (naslednji delovni dan); odziv na posredovane tel klice naslednji delovni dan
Moodle	
Zagotovitev prevoda in lektoriranja rešitve (lang file)	Koda prevoda - prosto dostopna in javno objavljena (GPL)
Izdelava (ali prevod) osnovnih navodil za slušatelje s primeri	Navodila v elektronski obliki (ODF/PDF) – prosto dostopna in javno objavljena
Izdelava e-vsebin za osnovni tečaj za slušatelje - podpora standardu SCORM.	Tečaj v elektronski obliki v obliki za uvoz v Moodle/SCORM
Izdelava e-vsebin za osnovni tečaj za učitelje - uvoz v različne LMS; podpora standardu SCORM.	Tečaj v elektronski obliki v obliki za uvoz v Moodle/SCORM
Pomoč uporabnikom - moderiranje in sodelovanje na forumu	Odgovarjanje na forumu (naslednji delovni dan)
Moderiranje in urednikovanje Wiki	Sodelovanje pri urejanju Wiki in prenos vsebine osnovnih navodil v Wiki obliko
Svetovanje pri uporabi (elektronsko in telefonsko)	Odgovarjanje na email (naslednji delovni dan); odziv na posredovane tel klice naslednji delovni dan
SloJoomla	
Zagotovitev prevoda in lektoriranja rešitve (lang file)	Koda prevoda - prosto dostopna in javno objavljena (GPL)
Izdelava (ali prevod) osnovnih navodil za uporabnike	Navodila v elektronski obliki (ODF/PDF) – prosto dostopna in javno objavljena
Izdelava (ali prevod) osnovnih navodil za administratorje	Navodila v elektronski obliki (ODF/PDF) – prosto dostopna in javno objavljena
Izdelava e-vsebin za osnovni tečaj za uporabnike / administratoje - podpora standardu SCORM.	Tečaj v elektronski obliki v obliki za uvoz v Moodle/SCORM
Pomoč uporabnikom - moderiranje in sodelovanje na forumu	Odgovarjanje na forumu (naslednji delovni dan)
Moderiranje in urednikovanje Wiki	Sodelovanje pri urejanju Wiki in prenos vsebine osnovnih navodil v Wiki obliko
Svetovanje pri uporabi (elektronsko in telefonsko)	Odgovarjanje na email (naslednji delovni dan); odziv

Aktivnost	Rezultat
	na posredovane tel klice naslednji delovni dan
Firefox/Thunderbird	
Izdelava (ali prevod) osnovnih navodil (obstoječe)	Navodila v elektronski obliki (ODF/PDF) – prosto dostopna in javno objavljena
Izdelava e-vsebin za tečaj uporabnike Firefox - podpora standardu SCORM.	Tečaj v elektronski obliki v obliki za uvoz v Moodle/SCORM
Izdelava e-vsebin za tečaj uporabnike Thunderbird - podpora standardu SCORM.	Tečaj v elektronski obliki v obliki za uvoz v Moodle/SCORM
eXe	
Zagotovitev prevoda in lektoriranja rešitve (lang file)	Koda prevoda - prosto dostopna in javno objavljena (GPL)
Izdelava (ali prevod) osnovnih navodil za uporabnike/avtorje	Navodila v elektronski obliki (ODF/PDF) – prosto dostopna in javno objavljena
Izdelava e-vsebin za osnovni tečaj za uporabnike/avtorje - podpora standardu SCORM.	Tečaj v elektronski obliki v obliki za uvoz v Moodle/SCORM
Pomoč uporabnikom - moderiranje in sodelovanje na forumu	Odgovarjanje na forumu (naslednji delovni dan)
Moderiranje in urednikovanje Wiki	Sodelovanje pri urejanju Wiki in prenos vsebine osnovnih navodil v Wiki obliko
Svetovanje pri uporabi (elektronsko in telefonsko)	Odgovarjanje na email (naslednji delovni dan); odziv na posredovane tel klice naslednji delovni dan
OCS	
Zagotovitev prevoda in lektoriranja rešitve (lang file)	Koda prevoda - prosto dostopna in javno objavljena (GPL)
Izdelava (ali prevod) osnovnih navodil za uporabnike/administratorje	Navodila v elektronski obliki (ODF/PDF) – prosto dostopna in javno objavljena
Pomoč uporabnikom - moderiranje in sodelovanje na forumu	Odgovarjanje na forumu (naslednji delovni dan)
Moderiranje in urednikovanje Wiki	Sodelovanje pri urejanju Wiki in prenos vsebine osnovnih navodil v Wiki obliko
Svetovanje pri uporabi (elektronsko in telefonsko)	Odgovarjanje na email (naslednji delovni dan); odziv na posredovane tel klice naslednji delovni dan
FERIX	
Zagotovitev prevoda in lektoriranja rešitve	Koda prevoda - prosto dostopna in javno objavljena (GPL)
Izdelava (ali prevod) osnovnih navodil za končne uporabnike	Navodila v elektronski obliki (ODF/PDF) – prosto dostopna in javno objavljena

Aktivnost	Rezultat
Izdelava (ali prevod) osnovnih navodil za administratorje	Navodila v elektronski obliki (ODF/PDF) – prosto dostopna in javno objavljena
Vzdrževanje in upravljanje repozitorija SW	Ažuren repozitorij
Pomoč uporabnikom splošno Linux - moderiranje in sodelovanje na forumu	Odgovarjanje na forumu (naslednji delovni dan)
Moderiranje in urednikovanje Wiki	Sodelovanje pri urejanju Wiki in prenos vsebine osnovnih navodil v Wiki obliko
Svetovanje pri uporabi (tudi splošno Linux) (elektronsko in telefonsko)	Odgovarjanje na email (naslednji delovni dan); odziv na posredovane tel klice naslednji delovni dan
Priprava in izvedba usposabljanja za administratorje	Termin in vsebina tečaja po dogovor
Dokeos	
Zagotovitev prevoda in lektoriranja rešitve (lang file)	Koda prevoda - prosto dostopna in javno objavljena (GPL)
Izdelava (ali prevod) osnovnih navodil za slušatelje	Navodila v elektronski obliki (ODF/PDF) – prosto dostopna in javno objavljena
Izdelava (ali prevod) osnovnih navodil za učitelje	Navodila v elektronski obliki (ODF/PDF) – prosto dostopna in javno objavljena
Izdelava e-vsebin za osnovni tečaj za slušatelje - podpora standardu SCORM.	Tečaj v elektronski obliki v obliki za uvoz v Moodle/SCORM
Izdelava e-vsebin za osnovni tečaj za učitelje - podpora standardu SCORM.	Tečaj v elektronski obliki v obliki za uvoz v Moodle/SCORM
Pomoč uporabnikom - moderiranje in sodelovanje na forumu	Odgovarjanje na forumu (naslednji delovni dan)
Moderiranje in urednikovanje Wiki	Sodelovanje pri urejanju Wiki in prenos vsebine osnovnih navodil v Wiki obliko
Svetovanje pri uporabi (elektronsko in telefonsko)	Odgovarjanje na email (naslednji delovni dan); odziv na posredovane tel klice naslednji delovni dan
Sparky	
Posodobitev in nadgradnja na verzijo 3 (prilagoditev svežim distribucijam, novi servisi - siritvev funkcionalnosti, izboljšava GUI)	Nova distribucija izdelka
Izdelava/nadgradnja priročnika za uporabnike	Navodila v elektronski obliki (ODF/PDF) – prosto dostopna in javno objavljena
Vzdrževanje in upravljanje repozitorija SW	Ažuren repozitorij
Pomoč uporabnikom - moderiranje in sodelovanje na forumu	Odgovarjanje na forumu (naslednji delovni dan)
Moderiranje in urednikovanje Wiki	Sodelovanje pri urejanju Wiki in prenos vsebine osnovnih navodil v Wiki obliko

Aktivnost	Rezultat
Svetovanje pri uporabi (elektronsko in telefonsko)	Odgovarjanje na email (naslednji delovni dan); odziv na posredovane tel klice naslednji delovni dan
PhpESP	
Zagotovitev prevoda in lektoriranja paketa php skript za spletne ankete	Koda prevoda - prosto dostopna in javno objavljena (GPL)
Vključitev lokalizacije v uradno zbirko	Vključena lokalizacija v uradno zbirko
Izdelava (ali prevod) osnovnih navodil za uporabnike	Navodila v elektronski obliki (ODF/PDF) – prosto dostopna in javno objavljena
Pomoč uporabnikom - moderiranje in sodelovanje na forumu	Odgovarjanje na forumu (naslednji delovni dan)
Moderiranje in urednikovanje Wiki	Sodelovanje pri urejanju Wiki in prenos vsebine osnovnih navodil v Wiki obliko
Pomoč pri uporabi (elektronsko in telefonsko)	Odgovarjanje na email (naslednji delovni dan); odziv na posredovane tel klice naslednji delovni dan
Qdig	
Zagotovitev prevoda in lektoriranja paketa php skript za galerije	Koda prevoda - prosto dostopna in javno objavljena (GPL)
Vključitev lokalizacije v uradno zbirko	Vključena lokalizacija v uradno zbirko
Izdelava (ali prevod) osnovnih navodil za končne uporabnike	Navodila v elektronski obliki (ODF/PDF) – prosto dostopna in javno objavljena
Pomoč uporabnikom - moderiranje in sodelovanje na forumu	Odgovarjanje na forumu (naslednji delovni dan)
Moderiranje in urednikovanje Wiki	Sodelovanje pri urejanju Wiki in prenos vsebine osnovnih navodil v Wiki obliko
Pomoč pri uporabi (elektronsko in telefonsko)	Odgovarjanje na email (naslednji delovni dan); odziv na posredovane tel klice naslednji delovni dan

6 COKS in ciljne javnosti

Po začetnih korakih ustanovitve in organizacije Centra Odprte Kode Slovenije smo veliko pozornost posvetili promociji COKS v ciljnih javnostih. V skladu z možnostmi so člani konzorcija predstavljali center na različnih prireditvah.

Med pomembnejše lahko štejemo:

- **konferenca MIRK 2007**
- predstavitev projekta na **European eGovernment Services Conference: IDABC and beyond - Bled 02/2008**
- **1. dan odprte kode – Maribor 04/2008**

– **DSI 2008 – okrogla miza o Interoperabilnosti – 04/2008**

– **11. Linux dan – Ljubljana 04/2008**

Sploh pa so bili letošnji Dnevi slovenske informatike kraj opaznega preboja odprte kode, saj so o njej govorili praktično v vseh sekcijah, še posebej pa je njen pomen poudaril Serge Novaretti iz IDABC Unit pri Evropski komisiji v plenarnem predavanju o evropskem okviru interoperabilnosti.

Ustanovitev COK in delovanje je vzbudilo precej interesa tudi v različnih medijih, ki so pozitivno in pričakujoče obveščali javnost o nastanku in začetku delovanja. (Moj Mikro - Tudi zastoj se kaj dobi, Moj mikro, Januar 2008; 24ur.com, 26.11.2007; Ljubljanske novice, 24.11.2007; Novice SiOL.net, 24.11.2007; Dnevnik)

Nedvomno med večje dosežke štejemo tudi navezavo stikov z raziskovalno skupino **UNU-MERIT** pod vodstvom zdaj že slovitoga **dr.Rishab Aiyer Ghosha**, ki za organe EU že zadnjih nekaj let izvaja raziskave o razširjenosti in perspektivah proste in odprte kode pod skupnim imenom **FLOSS** (<http://flossworld.org/index.php> <http://flosspols.org/>) še posebej pa opozarjamo na dokument – poročilo z naslovom „*Economic impact of open source software on innovation and the competitiveness of the Information and Communication Technologies (ICT) sector in the EU*” - <http://ec.europa.eu/enterprise/ict/policy/doc/2006-11-20-flossimpact.pdf>

Za raziskovalno skupino **UNU MERIT** pomeni ustanovitev in delovanje **COKS** inovativen in nov pristop k širjenju in promociji odprte kode, zato bomo v naslednjem obdobju sodelovanje poglobili na področju izmenjave izkušenj in poročanja o uspešnosti modela ter morebitnih korekcij.

7 Perspektiva COKS

IDABC pri EU je oktobra 2007 v Open Source News objavil ne preveč laskavo oceno o slovenski vladni politiki glede uvajanja odprte kode za računalniška namizja v državni upravi. Ministrstvo za javno upravo je z Microsoftom podpisalo triletno pogodbo za okoli 28.500 osebnih računalnikov v vladnem sektorju, glede bruseljskih smernic za uporabo odprte kode pa se je zateklo k stereotipnemu izgovoru, ki ga Microsoft svojim zvestim strankam ponudi že „pred pripravljenega”: "Problem je, ker uporaba OKPO zajema stroške za usposabljanje, prinaša težave glede kompatibilnosti z obstoječimi dokumenti in se sooča z odsotnostjo razpoložljive lokalne podpore". Ministrstvo ne navaja, kakšne probleme prinaša popolna odvisnost od monopolnega dobavitelja programske opreme kot tudi ne razgrne načrta, kako misli to odvisnost zmanjšati ali odpraviti. Prav slednje pa je kronski argument, ki je prepričal EU in večino njenih članic, da sistematično in dolgoročno podpirajo razvoj odprte kode.

V okoliščinah, ko je minister za razvoj (!) dr. Žiga Turk z velikim pompom nedavno v Berlinu podpisal dogovor z Billom Gatesom o Microsoftovem centru za javno upravo v Sloveniji in mu na ta način tudi formalno "izročil ključ" naše državne informatike, je očitno, da se COKS-u ne obetajo kakšni zlati časi za njegovo delovanje. Vendar je to za slovenske podpornike odprte kode dodaten motiv za vztrajnost in zagrizenost, ki sta tudi drugod v svetu pogosti spremljevalki odprto kodnega gibanja.

COKS bo svoje delovanje usmeril na naslednje tarče:

- Vnašanje čim večjega števila relevantnih informacij o odprti kodi v slovensko strokovno in splošno javnost.

- Pridobivanje mladih ljudi za odprto kodno gibanje, kljub temu da so tudi slovenske šole "obljubljene" Microsoftu.
- Pozivanje vladnih struktur k izpolnjevanju sprejetih obvez v EU glede podpiranja odprte kode.
- Povezovanje s sorodnimi organizacijami v drugih državah in izvedba skupnih projektov.

8 Načrtovane dejavnosti COKS

Že v prvem letu ustanovitve in delovanja je COKS izvedel večino načrtovanih postopkov in nalog, ob tem pa so se porodile že nekatere nove ideje, ki smo jih delno že zastavili, večina izvedbe pa čaka na leto 2008. Med ključna področja, ki zahtevajo intenzivno delovanje in trud uvrščamo:

- informiranje različnih ciljnih skupin o priložnosti, prednostih in pasteh uporabe OKPO v različnih okoljih. Pri tem so najučinkovitejše delavnice in predstavitve, ki v neposrednem stiku z uporabniki podajo najnatančnejše informacije in odgovorijo na marsikatero dilemo. Pomembnejše ciljne skupine so uporabniki v DU, uporabniki v JU ter uporabniki v gospodarstvu s poudarkom na MSP.
- Sistematično zbiranje primerov dobrih praks uporabe odprte kode na različnih področjih, s katerimi se praktično prikaže izzive in rešitve, ki jih rešuje OKPO. S primeri dobre prakse se tudi vzpodbuja sodelovanje med uporabniki (ne samo tvorci) odprto kodne programske opreme ter sistematizirajo in oblikujejo „mehka“ znanja o uporabi in organizaciji odprto kodnih rešitev
- razvoj in oblikovanje metodologij za ocenitev, izbor in uvajanje odprto kodnih rešitev v okolja ciljnih javnosti
- lokalizacija in razvoj dokumentacije ter izobraževalnih vsebin za rešitve, ki so primerne za ciljne skupine, vendar v slovenskem okolju še niso ustrezno zastopane.